

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАРЛАР

2016 жылғы 28 желтоқсан

«Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасы берешекті өндіріп алу барысында болашақ өркениетті сұхбаттың негізін құрайды – Д. Ақышев

Коллекторлық компаниялардың ұзақ уақыт бойы іс жүзінде жұмыс істеуіне және біздің өмірімізге кеңінен тартылуына қарамастан, олардың қызметі арнайы заңнамамен реттелмейді және мемлекеттің уәкілетті органдары арқылы бақыланбайды. Бұл туралы ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Д. Ақышев «Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасын ҚР Парламенті Мәжілісінің жалпы отырысында қарау барысында айтып берді.

Ұлттық Банк басшысы қазірдің өзінде банктермен шарттар негізінде берешекті өндіріп алатын 60-ға жуық компанияның бар екендігін хабарлады. Мәселен, банктердің 928 мың борышкері коллекторлық агенттіктерде өндіріп алу сатысында. «Бұл ретте халықтың шамадан тыс кредиттелу жағдайларында борышты өндіріп алу бойынша қарым-қатынастардың реттелмеу проблемаларының әлеуетті ауқымы тек ұлғаятын болады», – деп атап өтті Д. Ақышев.

Отырыс барысында ҚРҰБ Төрағасы «Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасының негізгі аспектілерін белгілеп берді. «Бір жағынан алғанда, банктер кредиттер береді және одан кейін қарыз алушылар тарапынан міндеттемелер орындамаған жағдайда борыштарды өндіріп алады. Және осы процеске заңды негізде коллекторлық ұйымдар тартылған, олардың міндеті борышты қайтару бойынша жұмыс жүргізу болып табылады. Осы реттелмеген сегментте ғана қалыпты құқықтық қорғала алмайтын қарыз алушыларға қатысты бұзушылықтар байқалады. Басқа аспект – банктер халық пен кәсіпорындардың депозиттерін сақтау орны болып табылады және ақшаның сақталуын қамтамасыз етуге міндетті. Сондықтан қарыз алушылар тарапынан кредиттер қайтарылмаған жағдайда берешекті өндіріп алу бойынша барынша күш-жігер салынуға тиіс. Әйтпесе банктер депозиттер бойынша өздерінің міндеттемелері бойынша есеп айырыса алмайды. Сондықтан банктерде кредиттері бар және сол сияқты өз депозиттерінің сақталатынына сенетін халықтың барлық тобының мүдделерінің сақталу теңгерімін қамтамасыз ету қажет», – деп хабарлады Д. Ақышев.

Ұлттық Банк басшысы қарастырылып отырған «Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасының бұл қағидаттарға жауап беретінін және берешекті өндіріп алу барысында болашақ өркениетті сұхбат үшін негіз құрайтынын атап өтті.

«Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасын әзірлеу кезінде процестің барлық қатысушыларының мүддесін ескеруге тырыстық – Д. Ақышев

Жұмыс барысында Мәжілісте заң жобасы жақсару жағына қарай айтарлықтай өзгеріске ұшырады – коллекторлық агенттік пен борышкердің өзара күрделі іс-қимыл

жасау процесінің жетіспейтін элементтері толықтырылды, борышкерлердің құқықтарын қорғау және коллекторлардың қызметін бақылау бірнеше есе күшейтілді. Бұл туралы ҚР Парламентінің төменгі палатасының пленарлық отырысында «Коллекторлық қызмет туралы» заң жобасын қарау барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Д. Ақышев хабарлады.

Қаржы реттеушісінің айтуынша, бұл соңғы уақыттағы тек Парламентте ғана емес, сонымен қатар барлық мүдделі тараптардың қатысуымен кеңінен талқыланған аздаған заң жобаларының бірі. «Жұмысқа қоғам қайраткерлері, заңгерлер, адвокаттар, коллекторлық компаниялар қосылды. Біз заң жобасы реттейтін процестің барлық қатысушыларының мүдделерін ескеруге тырыстық және заң жобасы туралы қоғамдық пікірді оң қабылдаудың маңызды прогресін алдық», – деп атап өтті ол.

Сонымен бірге Парламент Мәжілісінің қарауына бүгін «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне коллекторлық қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңның жобасы енгізілді.

ҚРҰБ Төрағасы айтқандай, заң жобасында Қазақстан Республикасының 5 Кодексіне және 7 заңына өзгерістер енгізу көзделеді. Қылмыстық және әкімшілік кодекстер шеңберінде заң жобасымен коллекторлық агенттіктің коллекторлық қызметті есептік тіркеусіз жүзеге асырғаны, заңмен қорғалатын құпияны заңсыз жинағаны және жария еткені, борышкерлердің құқықтарын бұзғаны және жосықсыз іс-әрекет жасағаны үшін заңды жауапкершілік енгізіледі.

Д. Ақышев сондай-ақ заң жобасының ережелерімен Ұлттық Банктің коллекторлық қызметті бақылау, коллекторлық агенттіктердің қызметі жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді бекіту және коллекторлық қызметті тексеруді жүзеге асыру бойынша өкілеттіктерін белгілейтінін атап өтті. Борышкерлердің қорғалуын қамтамасыз ету шеңберінде банктердің борышкердің берешегін оны коллекторлық агенттікке жұмыс істеуге бергенге дейін реттеуге бағытталған шараларды қабылдау жөніндегі міндеті көзделеді.

«Заң жобасының ережелері бизнес-ортаны нашарлататын алғышарттарды жасамайды және борышкерлердің, коллекторлық агенттіктердің және кредиторлардың мүдделерінің теңгерімін қамтамасыз етеді», – деп қорытындылады Ұлттық Банк басшысы.

Д. Ақышев борышкерлердің құқықтарын қорғау жөніндегі шаралар туралы айтып берді

Ағымдағы заң жобасында коллекторлық агенттіктің борышкермен өзара іс-әрекет ету әдісінің нақты тізбесі айқындалған. Аталған тізбенің шегінен шығатын іс-әрекеттерге тыйым салынады, ал оларды жасау әкімшілік және қылмыстық тәртіпте қатаң жазаланады. Бұл жөнінде ҚР Парламенті Мәжілісінің жалпы отырысында «Коллекторлық қызмет туралы» Заңның жобасын қарау барысында ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Д. Ақышев айтып берді.

«Коллекторларды міндетті түрде тіркеуді және Ұлттық Банк тарапынан кейіннен қадағалауды аса маңызды деп санаймыз. Тиісінше, қарыз алушылардың коллекторлардың заңсыз іс-қимылдарына арыздары Ұлттық Банктің бақылауында болады», – деп атап өтті Ұлттық Банктің басшысы. Оның айтуынша, Ұлттық Банктің қарыз алушылардың өтініштеріне шұғыл ден қою үшін қажетті қаржылық және адами ресурстары бар.

Д. Ақышев қарыз алушылармен тек мінсіз беделі бар адамдарды ғана өзара іс-әрекет етуге жіберуге мүмкіндік беретін меншіктік пен басқарудың айқын құрылымы коллекторлық ұйымдар адалдығының маңызды талабы болып табылатындығын атап өтті.

Ал сотқа дейінгі медиация тетігі ретіндегі коллекторлық қызметтің ресми мәртебесін енгізу және реттеу коллекторлардың қалыптасқан жағымсыз бейнесін өзгерте алады.

ҚРҰБ Төрағасы заң жобасы коллекторлық агенттік пен борышкердің өзара іс-әрекеттесуінің толық тәртібі мен қағидаларын белгілегенін атап өтті. «Тікелей шектеулер қарастырылып отыр. Бір күн ішінде 1-ден артық жеке байланысу және 3-тен артық телефон арқылы келіссөздер жүргізуге рұқсат етілмейді, ал өзара іс-әрекеттесу уақытын борышкердің өзі таңдайды. Кез келген жеке байланыстарға мереке күндері тыйым салынады, ал демалыс күндері өзара іс-әрекеттесу жұмыс күндерімен салыстырғанда 6 сағаттан қысқа уақытқа белгіленетін болады», – деді ол.

Заң жобасы коллекторлық агенттіктерді борышкермен келіссөздердің аудио- және бейнежазбасын жүргізуге және дербес ақпараттың сақталуын қамтамасыз етуге міндеттейді.

Д. Ақышев атап өткендей, заң жобасы борышкердің әлеуметтік жауапкершілігін арттыруды болжайды. «Борышкер өзінің кредиторымен, коллекторлық агенттікпен жеке байланыс жасауға тиіс», – деп атап өтті.

Қосымша ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 2704 585

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz

